

Fiche 11.1. Arbeidsplaatsen en derden

Werkgevers, aannemers en onderaannemers die elk een of meer actieve werknemers in eenzelfde gebouw/vereniging, of in eenzelfde gebouwencomplex met verschillende gemeenschappelijke delen tewerkstellen, moeten op dezelfde manier de verplichtingen op het vlak van veiligheid en gezondheid garanderen en toepassen, ongeacht of ze al dan niet een contract afgesloten hebben.

Hoofdstuk III van de welzijnswet legt een algemeen regelgevend kader vast dat geldt voor alle bedrijven/verenigingen of instellingen die zich op eenzelfde of op aangrenzende of naburige arbeidsplaatsen bevinden en die **geen contractuele relatie** met elkaar hebben.

Bijvoorbeeld: winkelcentra, kantoren waar werknemers van verschillende werkgevers werken (meerdere rechtspersonen in hetzelfde gebouw).

Hoofdstuk IV heeft het specifiek over werkzaamheden die door externe bedrijven of door uitzendkrachten uitgevoerd worden in eenzelfde inrichting/vereniging en waarbij een **contract werd afgesloten** met de werkgever-opdrachtgever.

Werkzaamheden op eenzelfde arbeidsplaats of op aangrenzende arbeidsplaatsen¹

De wetgeving legt bedrijven of instellingen die op **eenzelfde arbeidsplaats** werkzaam zijn, ongeacht of ze zelf werknemers tewerkstellen op om:

- de werkzaamheden te coördineren, samen te werken en maatregelen te treffen die werknemers beschermen tegen risico's voor hun veiligheid en gezondheid (rekening houdend met de aard van hun werkzaamheden);
- onderling informatie **uit te wisselen over**, afhankelijk van het geval:
 - risico's en preventiemaatregelen voor elk type werkpost, functie of activiteit;
 - maatregelen voor eerstehulpverlening, brandbestrijding en evacuatie van werknemers, en de lijst van de verantwoordelijken om die maatregelen uit te voeren.

Bedrijven of instellingen die werkzaam zijn op **aangrenzende of naburige arbeidsplaatsen** in eenzelfde gebouw met gemeenschappelijke uitrusting, toegangs-, evacuatie- of reddingsvoorzieningen moeten:

- **samenwerken** en het gebruik en beheer **coördineren** van gemeenschappelijke uitrusting en voorzieningen die geen arbeidsplaats zijn, maar een invloed kunnen hebben op de veiligheid en gezondheid van mensen die in de buurt aan het werk zijn en ze op een gegeven moment kunnen gebruiken.

Het gaat hier over bijvoorbeeld in- en uitgangen en evacuatiemiddelen zoals trappen en liften in een gebouw, airconditioningsinstallaties, gemeenschappelijke veiligheidsapparatuur, gemeenschappelijke gasinstallaties (inclusief ketel), stookolietanks enz.

¹ Wet van 4 augustus 1996, hoofdstuk III.

Werken met derden²

Wanneer een bedrijf/vereniging **een beroep doet op externe bedrijven of uitzendkrachten** om, op basis van een contract, bepaalde werkzaamheden uit te voeren, geeft hoofdstuk IV van de wet andere verplichtingen voor de werkgever-opdrachtgever en de externe werkgever:

- De **werkgever-opdrachtgever** is de enige die een totaalbeeld kan hebben van alle onderaannemers die op een bepaald moment in zijn gebouwen aanwezig zijn. Hij moet dus:
 - maatregelen nemen (instructies en opleidingen) om het onthaal te organiseren van alle werknemers van externe bedrijven in zijn bedrijf;
 - het initiatief nemen om de werkzaamheden van de externe bedrijven op basis van de lastenboeken te coördineren en ervoor zorgen dat ze onderling en met zijn eigen bedrijf samenwerken op het vlak van welzijn op het werk;
 - met elke aannemer een contract afsluiten (belangrijk instrument om de rechten en plichten van beide partijen vast te leggen), waarin de aannemer zich ertoe verbindt om de verplichtingen in verband met welzijn op het werk na te leven en te doen naleven door zijn werknemers;
 - op basis van de clausules van het contract maatregelen nemen, als de aannemer niet aan die verplichtingen voldoet. In het uiterste geval kan de aannemer verwijderd worden als bewezen wordt dat hij de welzijnswetgeving niet naleeft.
- Het **extern bedrijf** moet:
 - de werkgever-opdrachtgever informatie geven over de specifieke risico's van zijn werkzaamheden;
 - meewerken aan de coördinatie en samenwerking tussen alle betrokken partijen;
 - een contract afsluiten met de eventuele onderaannemers waarop hij een beroep doet om de werken uit te voeren, waarin de clausules over de naleving van de reglementering opgenomen zijn.

Wanneer de werken uitgevoerd worden door meer dan één aannemer (een onderaannemer of een zelfstandige wordt beschouwd als een aannemer), moet er een **veiligheids- en gezondheidscoördinator** aangeduid worden. Bij werkzaamheden die door één enkele aannemer, zonder onderaannemer, worden uitgevoerd, geldt die verplichting niet.

De veiligheids- en gezondheidscoördinator (VGC) wordt door de opdrachtgever of de bouwdirectie aangesteld om te zorgen voor de coördinatie op het vlak van veiligheid en gezondheid tijdens de uitwerkingsfase van het project en tijdens de uitvoering van het bouwwerk (cf. fiche 11).

² De Wet van 4 augustus 1996, hoofdstuk IV.